Крах мрій Олени Ляуфлер

Повість Ольги Кобилянської "Людина" - це твір, який вчить цінувати людину в собі та в інших. Головна героїня твору Олена Ляуфлер зростала в середовищі, яке суворо дотримується правил щодо життя цісарського чиновництва та виховання молоді і сім'ї. Оточення подружжя Ляуфлерів, їхні друзі - це лікар, майор, податковий урядовець, товаришки пані радникової. Чоловіки за найвищу честь для себе вважали вірне служіння монархії, а жінці належало бути гарною хазяйкою, покірною берегинею домашнього вогнища. Батько багато працював, дбав про матеріальний добробут, а мати відповідала за виховання дітей. Сини повинні здобувати освіту, професію, робити кар'єру, а для дівчат достатньо елементарної освіти. Вони повинні володіти французькою мовою, сяк-так грати на фортепіано та добре варити їсти, порядкувати, прати, шити тощо.
Шлюб між молодими людьми укладався як ділова угода, а кохання сприймалося як непотрібна химера. І тому, коли Олена покохала Стефана Лієвича, який підтримував її потяг до наукової та художньої літератури, розмови про соціалізм, дарвінізм, жіноче питання, батьки дівчини були настроєні вороже до її обранця. Та Олена мало зважала на злі слова пані радникової: вона купалася в щасті, мріяла про родинне життя з коханим чоловіком. Але несподівана смерть Стефана руйнує дівочі мрії, відбирає в неї стрижень у боротьбі з міщанським оточенням. Тепер усе її життя зосереджене на тому, щоб врятувати сім'ю від повного зубожіння, адже сподівання батьків щодо успішної кар'єри єдиного сина не справдились, а пан радник запив. Уся родина і добрі знайомі штовхають Олену до матеріально вигідного одруження. Навіть знайома вчителька музики Маргарета, до якої звернулася Олена за порадою, малює перед дівчиною непривабливу, сумну перспективу життя самотніх жінок. "Всі вдовиці і старі пані, - пояснює Маргарета Олені, - вони нічо. Останні належать ще до тих безталанних, що ще до того і смішні. Самотні блукають у житті, без приюту, без становища, сказала би-м, без смислу, ат! - живуть, щоб не вмерти. Наприклад, я: смерті не бажаю, як в молодих пристрасних днях. Знаю, що кінець сам прийде, а буде се сумний, глухий кінець... Чи хочеш і ти вести таке життя?"
Олена довго бореться, захищаючи свою незалежність, але, зрештою, прощається зі своїми мріями і дає згоду взяти шлюб із нелюбом. Знайомий лікар каже дівчині: "Біда ломить і залізо, а ви лиш людина". Людина в устах міщанина - це слабке створіння, яке повинне жити, пристосовуючись до обставин. Але для Олени слово "людина" звучить гордо. Будь-що вона хоче відчувати себе незалежною, бути хазяйкою своєї долі. Але життя виявилося сильнішим за горду, розумну дівчину. Воно відбирає крила, розбиває всі її мрії, принижує і ламає її долю.